

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

POLONYA'DAN KADINLAR

MUHTEŞEM SÜNTER

Şiir

POLONYADAN KADINLAR
(şiiir)

YAZKO

Türkocağı Cad. No: 17, Kat: 2

Cağaloğlu - İstanbul

522 78 45

M. Sünter'in öteki kitapları:

GERİLERE BIRAKMAK, şiir

SEN İLE SEN, şiir

Kapak resmi: Yusuf Başar

Bu kitap Yelken Matbaasında dizildi, basıldı;

Acar Tesislerinde ciltlendi

İstanbul — 1983

POLONYADAN KADINLAR

MUHTEŞEM SÜNTER

Yazarlar ve Çevirmenler Yayın Üretim
Kooperatifi

S U N U

İkinci dünya savaşında Almanlar ele geçirdikleri ülkelerde kendilerine karşı koyanlarla, yahudilere yardım edenleri kamplarda toplamışlardı.

Hitler rejiminin zulme ilişkin anılarına Majdanek ve Auschwitz kamplarında bu gün bile kanıtlar bulmak olasıdır.

Savaşın sonra bu kamplardan kurtulan Polonyalı kadınlardan bir bölümünün çalışmak üzere İstanbul'a geldikleri biliniyor. Bunlar Beyoğlunda, Galatada, Zibada genelevlerde, bazıları da özel evlerde çalışmışlar. Aralarında drahoma parası biriktiren gençlerden geri dönenleri var.

Biz burada kadınların kamp öykülerini, İstanbul anılarını yansıtmaya çalışmadık. Bu öykülerden çıkarılabilecek dizeleri aradık. Dinlerine ve tarihlerine düşkün Polonyalı kadınları savaşın ne hale getirdiğini anlatmaya çalıştık. Ereğimiz olaylar karşısında şilri aramak oldu.

Acı çekmiş bu kadınları saygıyla anarım.

**YARGILANMADIK HIÇ
BİR GÖÇ BAŞLATTILAR İÇİMİZDE
BİLİNMEZ HANGİ BEN'E GİDERİZ**

YILGI TRENI

Bu bir yük vagonuydu
Hayvanlar konsa bağırır
Biz yüzlerce insanız
Çoğumuz kadın çocuk kız
Bir tencerede pişen et gibiyiz
Tenden yapılmış yağımız tuzumuz
Herkes bir birine sarılmış tutunmuş
Korkuyla beslenir ateşimiz

Ayazında yürür gecenin
Demirine deyseniz deriniz yapışır
Dışarısı buz

Belli ki söylenen bir ölüm şarkısıdır
Kelimesiz ve sessiz
Karanlığa saplanan ok gibidir tren
Davul vuruşlarıdır kalp dediğiniz

Tınlayan tehlike çanlarıdır
Kudurdukça kuduran
Akıllarımız aynı balede
Korku bir orkestradır
Çalar içimizde

Belki de bir yalkıyız bu vagonlarda
Yılgın ve sessiz
Ter içinde havasız
İnmeden öleceğiz
Ölmeden inebilsek birde

KAMP GÜNLERİ

I

Gecelerin en kötüsü içimde
Yağmur yağıyordu Auschwitz'e indiğimizde
Sakatları yaşlıları çocukları ayırdılar
Kamyonlara koyup götürdüler

Ben Oliwa'lı Bozema
Herşey belirgin bir geçmişte kaldı
Umutların bittiği yerde başlayan geçmişte
Kimse kimseyi tanımıyor bu yerde
Giysilerimizi aldılar
Taçyaprakları soyulmuş güller gibiyiz
Utanmak eski bir kelimedir —yersiz—
Gözlerimizi kim bilir nerede unuttuk
Bakmak araştıran bir duygudur
Anımsayan var mı dersiniz
Erkekli kadınlı cam gözlüüz
Pınarları kurumuş
Renksiz —kırmızı—

Hepimiz dilsiziz
Gündüzü gecesi olmayan
Camsız penceresiz bir hücrede
Kendi soğukluğumuzdandır
Ellerimizin ayaklarımızın üşümesi
Oysa terleyenler var eskisi gibi
Biz bir yontuyuz aslında
Acıların simgesi

Beklemek yönü varsa güzeldir
Gözlerimizin rengindeki dünyada
Biz kadınız
Üretiriz geleceği
Gene de özgürüz
Sessiz düşünmekte yarınları

Kadınlar erkeklerin emrinde
Vuran öldüren erkeklerin emrinde
Silahlar erkeklerin emrinde
Bütün savaşlar erkeklerin emrinde
Telörgülerin uçları silahların tetikleri
Anahtarlar ve vur emri
Gaz odalarının muslukları fırınlar
Erkeklerin emrinde

Biz taşbebekleriz
Cam gözlü taşbebekleriz
Esmer sarışın kumral bebekleriz
Kalisz'den Oliwa'dan Otwock'tan getirilmiş
Küçük odalarda yaşar büyük özlemler
Sevgi bir yumaktır kalplerimizde
Çözer çözer düğümleriz
Yaşayan bir erkektir gene de içimizde
Yıllardır beklediğimiz

Suzkunluk derinlik sözcüğü
 Bizden alınanlarda
 Kuyulardaki sular gibiyiz
 Bir özlemdir parlayan aynalarında
 Derinlik aynalarında
 Suskunluk daha da derindir
 Gözlerimiz yere çakılı bir çividir —tutsak—
 İstemediğimiz gibiyiz istenmeyeniz
 Kuyularda —Odalarda hücrelerde fırınlarda—

Bütün dostlarımızı anamızı babamızı
 Bir lunapark neşesiyle vurdular
 Hep gördük
 Soyun dediler soyunduk
 Yat dediler yattık
 Bir kırmızı gülü beş kişi bölüştü
 Gökyüzü bir çadırbezi gibiydi
 Üstümüze çöktü

Çok genciz çok acı
Yaşamak ne güzeldir evlerde odalarda
Oğullar kızlar gelinler damatlarla
Kalın bir kitap gibi okunmuş
anısını taşımak koynunda
Bir sabah güneşine çıkabilmek
Saygın dostlar arasına

Çok genciz çok acı
Acımasız silahlar odalar fırınlar
Zamanın hızında
Ve kalabalık tenhaliğinde
Yaşlanmak günde saatte anda
Dünyanın dört yöresinden gelen
Yüzbinlerce insanla
Yaşlılık ne güzel şeydir diyorum
Özgür bir dünyada

Çok genciz çok acı
Yaşamak ne utanç vericidir
Anlatmak için utanmanın ne olduğunu
Genç ve canlı kalmak gerekir
Çıkmak için yarınlara
Kötülüğe karşı gelmeden
Gelemeden

**KAMP GİRİŞİNE YAZMIŞLAR
«ÇALIŞMAK ÖZGÜRLÜKTÜR»**

Özgürlüğü yok edenlere çalışmak
Gülümsetir işte bu bizi
Akşama kadar pis kokular içinde
Yükselen insan bulutlarına bakmak
Çalıştırır hepimizi

Bir sevgidir bizi bağlayan yaşama
Özgürlük bir sevgidir
Umut içinde ölmemek için
Çıkmak için yarınlara
Dikenli telleri sarmaşık yapraklarına çevirmek
için

Bütün bu acılara bağırmalara
Mezarlara götürülecek bir gül bulmak için
Gül bir sevgidir aslında
Çalıştırır hepimizi

Herşeyin değışeceğı bir gün
Hep beraber çarpan bir kalp sesini duymak
Acılarımıza dünyayı eklemek
Sevgidir diyorum insan olarak
Tek tek

Yaşlanmak zaman içinde güzeldir
Zaman da yaşlanır insanlar gibi
Bir an içinde sevmek
Çalıştırır hepimizi

TANRIYA ŞÜKÜR

Gizler örmede ağları
Tanrım sensiz neylerdik
Barakalar ortasında
Sürünen çaresizlik

Hep kapıları açık olan bir yolda
Hep kapıları açık olan bir yolda yürüseydik
Anmak zor olurdu seni bu kadar
Gördükçe bu parmaklıkları
Bu dikenli telleri
Sensiz neylerdik

Gözlerin de olmasa gökyüzünde
Öpülecek bir el düşünebilir miydik
Senden başka

Herkesin kendi gücünü taşıdığı bu yerde
Açlıktan yağlı ekmekler büyür sucuklar büyür
Çaldık yada paylaştık bedenimizi bu gün de
Doyduk tanrıya şükür

AŞ ODALARI

Kurumuş ot diplerinde gözyaşlarımız
Yağmurların tohumların en acısı
Ovaları baştan başa ekiyoruz

Anlıyorum neden sever çoban sürüsünü
Dok işçileri başka yerde çalışmaz
Bu yüzden sabahları çiğler gibi
Gözlerimiz bir ayna
Gözlerimiz vatan
İçimizden çıkmaz

Özlemek geçmiş
Yaşamak istemi yenide
Gökyüzünde
Son yıldızlar gibi

Topluyoruz bu pis dikenleri
Süpürge tohumlarını
Yemek barakalarında artan patates kabukları
Bizim pişirdiğimiz
Kampın yedikleri
Gözlerimiz

CEZALİYİM

Hep böyle kötü günlerimde
Çocukluğum aklıma gelir
Eskisi gibi kaçır evinden
Kayaların içine gizlenir

Rüzgâr vurur seslenir karanlık
Evdekiler bilir gizlendiğimi
Babam aramaya çıkar
Koğuk koğuk

Artık gücüm kalmadı
Kollarıma ağırlık astılar
Bağladılar ayaklarımı
Kamçılıyıp bıraktılar

Öyle güzel günlerim olmasaydı
Alışır giderdim
İçim yanmazdı
Artık büyüdüm

Korkuyu bir kez daha yaşadık. Tek tek ayırdılar bizi. Otuzbin kadın içinden. Biz on kişi, biz güzel, biz canlı biz dişi. Bir kamyonete koydular hepimizi. Barakaların önünden, tel örgülerin içinden, fırına sapmadan geçtik şükür, binlerce şükür.

Gün ağarırken bahçe içinde kocaman bir köşeke getirildik. Bir avluda soydular giysilerimizi, benzin döküp yaktılar. Yıkadılar hepimizi, yeni giysiler verdiler.

Dört kiřiyiz bir odada şimdi.

ODA ARKADAŞLARIM

Miraslaw a Kaliszliydi
Bin bahçede böyle sarı bir gül bulunmaz
Mutluluklardan artakalmış
Sisleri açılmış uzak bir ev gibi
Aydınlık görünümlü
Yeşil bir dolunay gözbebekleri
Yavaşlatılmış bir anıdır yüzünde
İki beyaz güvercin gibi elleri
Yeni bir sabahta sanki
Hiç mi görmedi korkulu günleri

İki kez gaz odasından alınmış
Çukura itilmiş kurşunlanmamış
Kınında keskin bir kılıç gibidir o
Beyaz ve parlak kalmış

Düşünerek
Bozmamak gerek
Buzkalıplarında saklanan anıları
Çekilen acıları
Tırnakla etin arasına giren çeliği
Kanın ojelenişini tırnaklarda
Kesilen göğüs uçlarını
Unutmamak gerek o ilk günü
Bir bayraktı çarşaflarda —kendi—

Samur bir kedi gibi
Kötülüklerin ve acılıkların nedenini bilerek
Herşeyin değişeceği bir yarında
Boş kanıt arayıcılarına gülerek
En arı buğdaylar gibi sarı —durmak—

Tanrının ellerini duymak üstünde
Tanrının elidir üstümüzdeki
Evler tanrının elidir —koruyucu—
Özene bezene yaptığımız
Ve yalnız kendi evidir insanın sevdiği
Kendi yüceleştirdiği

Bütün geçmiş günlerini kanıtıyor
Pencerede asılı kaldı çiçekler
Hep kendi iplerine sarılmış biri
Halatörgüsü saçlarında —şimdi kesik—
Bağımlılık geçmişe ya da geleceğe
Gidip geliyor
Kendi iplerimizle bağlıyız evlere
Biliyor

AYNALARA BAKMAK

Sağlık raporlarımız resimli
Göğüslerimizde asılı
Numaralanmışız biz
İsim soyadı yok
Bildiğimiz diller yazılı

Büyük salonun tavanı ayna
Kristal avizeler altında
Zaferden dönmüş Roma imparatorları
Bulunmayan herşey masalarında
Kimseye verilmeyen herşey
Ellerimiz yok bizim
Çağrılısakta yanlarına

Biz aynalarda bir yansıma
Hep aynalarda yansıma gibiyiz
Kendimiz olmayan
O aynalarda yansımamız biz
Dokunduklarında bir aynaya dokunan
Geçmiş günlerine dokunan
Anılardan bir yansımamız biz
Biz olmayan
Unutturanız

Başka birilerinin varlığını
Bir dürtüyle belkide anımsamayız
İstedikleri aynada yansıyan
Gerçekte hiçliklerini anlatan onlara
Bir ustayız
—Kendimizce—

Çıkarıldığımız odaların bir duvarı ayna
Günperdeleri kapalı üstümüze
Dürbünleri geçmişe yönelik
Bakışlarında
Bize değil geçmişe bakıyorlar
Biz yokuz
Var olan ayna

Üstümüzdeki ince kristali çoktan kırdılar
Saf ve temiz güzelliğimizi aldılar
Şimdi makinalarda bir havluyuz
Yıkayıp yıkayıp asılan
Biz kadınız
Bırakılınca unutilan

Deriden yapılmış karagözler gibiyiz
İstenince oynatılan
Kalçalarımız kollarımız
Şişmanımız zayıfımız
Biz balıketiyiz
Her zaman hazırız
Evet unutilan bir şey var aynalarda
İnsanız

İkinci arkadaşım Despina, Yunanistan'dan getirilmiş. İstanbul'da geçmiş çocukluğu. Yenimahallede, pazarbaşında. Bütün özlemi ablasına dönmek, boğazda yüzmek, Büyükdereye kadar yürümek.

DESPİNA

Bol ışıktayız hep
Pencereler kapalı karanlık perdelerle
Arada bir kalırsak yalnız
Söndürüp ışıkları
Doğacak güneşi bekliyoruz
Şimdi pırıl pırıldır boğazın suları

Camdan bir venüs yontusu
Gözlerinde güneşin resimleri
Kalbi hep kalbi hissediliyor
Limonlu bir şekeri yer gibi

Ellerinde bir fesleğen kokusu
Penbe renginde
Uzun yolculuklarda silinmemiş
Ahşap balkonların kokusu
İpekkadife pembe bir tende
Pembe diyorsam bin renkli bir opal taşı
Fesleğenlerde bir ağustos kokusu

Yaşamı değince ağaç sanmayın
Yaprakları sevmek daha kolay
Zamanlardan küçük zamanları
Yaşamlardan kesitleri anları
Kim toplayabilir felâketlerle mutlulukları
Anımsatır gölgesi
Kumsaldan geçen bulutları

Hep Türkçe konuřuyunuz akşamları
Bir zaman tekerleęi mi dil
Adımatmak yürümek kořmak
Bořluklarda ęreniyoruz
Büyür içinde bir şeyler insanın
Arada bir gülümsüyor
—Belliyoruz—
Türkçe görünüyor diřleri Despinanın

Fotoğrafı çekilmemiş bir mutluluktur
Çerçevenip asılacak acı anılarımız
Ve savaş kışkırtıcılarından sorulacak
Yeni bir meslek kazanışımız
İstemediğimiz dilemediğimiz
Onların seçtiği
Gülün kendi midir bahçelerden koparılmasına
neden
Aynalar önünde kristal vazolarda
Bizim şimdiki halimiz

Babasını asfalttan kazıyarak çıkarmışlar
Uykusunda tanklar geliyor üstüne
Ağabeyi bir kayıkla gitmiş
Sanki toprak akmış denize
Nasıl sevinir insan dersiniz
Annesinin yatağında ölüşüne
Yalnızlığı ordulaşmış çoğalmış
Bu yüzden akli Türkiyede

BİR SABAH

Ne vardı bu kadar içirecek
Her yanım paslanmış çıktım sabaha
Başım ağır başım kalkmıyor
Dilim kurumuş ağzımda bir zımpara

İç ve dön
İç ve oyna
Kim ne olacak
Oynadığı oyun insanın
Kendine

Marsık kokusu gibi bir geceydi
İlk gelenlerden
Yaşı ileride durmuş
Zamanı bekletiyor sanki
Sapsarı bir köpek başı gibi başı
Gözbebekleri İ harfi

Eli deydiğinde tenine
Akrep geziniyor sanırsın
Bir erkek çocuğu gibi
Ne kadar sarhoş olursan ol
Utanırsın
Saatlerce oturamazsın bir yere

Vazolardan bir gül çalıp kendime
Yere vurdum
Hayıflandım
Yavaş öldüğüme

ÜÇÜNCÜ ARKADAŞIM PARİSLİ ODETTE

Ses dolaşıyor sanki
Bir piyano bir keman
Yada parlak bir mumdan yapılmış
Dalgalanıyor
Tutmayın dokunmayın ne olur
Eriyor

Çevresinde yaldızlı bir ayna var sanki
İçinde gidiyor
Odaya salona yukarıya
Hep o yaldızlı ayna gülüyor
Yaldızlı durgun suyunda süzülen bir kuğu
Bir rüzgâr var içinde
Sallanıyor

Sanırsın bir konser salonunda
Babası piyanoda o keman alıyor
Sonra alkışlanmış gibi
Eğilip gülümsüyor
Bu hal akşamları bu tebessüm
Bizi üzüyor

Belli bu olasılıkla gelmiş bu günlere
Ölüm ve acı ona dokunamamış
Yadsımamak gerekir
Herşeyi hiçe saymasını
Özgürlük gözlerinde

Bir yılanın içinden çıkar gibi
Auschwitz'e trenden indiğinde
İkinci bir yılan uzatmış elini
O sarışın teğmenle
Bir ay içeride —gizli—

Bütün çamurların içinden
Akan ince bir su gibi —parlak—
Gülüşlerinin ışığında
Paris lamba lamba
Onda yaşıyacak

HEP EKSİLİYORUZ

Bazı karanlıklar vardır
Ampullerle ısımaz
Küçük anlar
Küçük anlar birikir
Yüzyıllara sığmaz

Susuyoruz işte hep burada
Düğümleniyor boğazımızda
Söylemediklerimiz
İlerde belki yasaklara inat
Kitaplara sığmaz
Sözlerimiz

Alıp götürdüler Stanislaw'a'yı
Parlak aynalardan söküp götürdüler
Olwoc'daki evinde kaldı
Gözleri yaşlı annesi
Gözlerinden göğ'e yansıyan mavilikte
Rahimlerde pis bir spermanın
Kendine yer bulması
Sonu oldu Stanislaw'a'nın

İsteyerek gelmedik buralara
İsteyerek yatmadık sizlerle
Bir bayrak yarışıdır gitmek yarınlara
Anlatabilmek için acıları
Tabiat ana bağışla
Bazan düşünürüz böyle
Elsiz ayaksız tuzaklara

Adını sanını yazmayacaklar
Belki belirli bir çukura koymayacaklar*
Gözleri açık maviliklere
Mavi

Ne kadar suç sayılsada burada gebelik
Zamanın karnı burnunda
Ha doğurdu ha doğuracak
Susuyoruz —yapacak bir şey yok—
Şimdilik

* Fırınlarda erkeklerden çok kadın yakıldı.

Tohumlara açık topraklar
Koynunda binlerce Stanislawa
Kırmızı güller yetişecek
Doğmamış çocuklar güzelliğiyle
Yarınlara

Gözyaşlarımı kara saçlarımla siliyorum
Bu yüzden ıslaktır onlar
Bir kadına bir erkek
Bütün kadınlara bir erkek
Sevgiler saygılar yarının çocuklarına
Kimliğini bilerek
Çıkmak için yarınlara
Bekliyorum

GERÇEKTEN SEVEBİLSEM BİRİSİNİ

Yaşamak değil bizimkisi
Öbür günleri beklemek
Işıksızlık
Gelecek sabahlar öğlenler ikindiler
Uzarlarda çok uzarlarda
Gece şimdiler

Bizi bir yerlere götürecekl nehirler nerede
Dalgaların sesidir yalnız duyulan
Köpüksüz nemsiz bulutsuz
Ölçüsüz bir zaman
Dolu görünen boş
Beklenen yaşamın sevinci

Gerçekten sevebilsem birisini
Öyle özlüyorum ki
Gerçekten birisini
Parmakları karanlıklarına değen
Yalnızlığımı ezen birisini

Sevmek her şey demektir belki
Bizi seven var mı
Durduruyorlar gelecek günleri
Günler dolu —oysa boş—
Sevmek gibi

İLK HABERLER

Kapılar açılıp kapılar kapanıyor
Çabuk çabuk açılıyor çabuk çabuk kapanıyor
Kartal yükselmek için kanat çırpıyor
Demek ki düşmüş
Geliyor koşarak Odette
Fransa kıyılarına çıkmışlar diyor
Çıplak sonsuz bir kumsalda yım sanki
Ruslarda Varşovaya varmışlar
Demek tan ağarıyor
Kapılar açılıyor kapılar kapanıyor

Bir muştunun sıcaklığı tutuyor ellerimizi
Her yanımızı titremeler alıyor
Bir Fa sesi gibiyiz şimdi
Odette musluğa kusuyor
Ne oluyorsun Odette —titriyorum—
Gülmen gerek diyorum
Bir unutma saati geliyor
Saniyeleri bile anımsıyorum diyor Mirosława
Yumruğunu avucuna vuruyor

Ağlayan yalnızca Despina
Güneşin fotoğrafını çekmişler
Yağmur altında
Bakıyor

Demek çizgileri çözölüyor haritanın
Belki de eski çizgiler kalınlaşıyor
İçimde bir uçurtmanın ipi kopuyor
Hiç böyle olmadım bilmiyorum
Lodosluyum kayıklarım alçalıp yükseliyor
Titriyorum donuyorum ter içinde
Kapılar açılıyor kapılar kapanıyor
Sonrasızlığa gidiyorum

KRİSTAL KAHKAHA

Umutlar dünleri bıçaklar
Anılar bir avuç kül
Ortalarda kimseler yok
Herşeyi bırakıp kaçtılar

Ey bir daha geri dönmeyecek değerli zaman
Bizim kuşağa vurulan çirkin boya
Kırık düşlerimi toplasam ne iyi olur
Dünyanın kavuşamayacağı bir açıklığı
kucaklasam

Bahçede köpekler salınmış dolaşüyor
Kapıları aralamak olası değil
Herkes bu köpekler gibi kendini bekliyor
Aynalar paramparça
Kim ne bulursa kırıyor

YARIN OLMAYAN

Özgürlüğün sesini duyuyorum

Yarının sesini duyuyorum

Acılar geçmişten geleceğe uzanan bir köprüdür
anlarımızda

Oysa geçmiş olan benim

Acı olan

Çekilen

Doğuran bir kadının içinde beliren boşluk
Yaşama sevinci —hava boşluğu yaşamın—
İsanın başının çevresindeki ılık
Geçmiş olan benim
Sevinen çocuk

Hiçbir zaman yarına adım atmış olmayacağım
Geçmişten bu güne kadar kalacağım
Belki bir yarın düşüdü bizi uyutan
Geçmişten bu ana kadar
O ben olacağım
Yarın olmayan
Aynalardaki ikizimle
Yolculuk

NE ZORDUR YENİ BİR ÜLKEYE GELMEK
GÖÇMEN KUŞLAR TAZELER GEÇMİŞLERİNİ
NEREYE GİTSEK AYNİ SARDUNYAYI
SULARIZ.

İSTANBUL GÜNEYDİNİM

Önce güneş yüklü gemileri gördüm
Keman akortlu martıları gördüm
İçim aydınlık bakıyorum
Padişah günlerinden kalmış belli
Parlak sedef kakmalı denizi gördüm
Limansız bir yelkenli gibi kızkulesini
Minarelerinden göğe çakılı kubbeleri
Boğazdan gelen mavi havayı gördüm
Güvercinler gördüm avlularda
Gövdeleri geçmişte
Kanatları yanında
Zamanlar arası gidip gelen

Sonra görkemli sarayları gördüm
Durdurmuş denizi kıyılarında
Gözle saklanan lokmalardı İstanbul
Karanlık odanın kapısını aralar gibi ışığa
Gözkapaklarımın içine doldurdum İstanbulu

Sahipolmak bir kente kolay mı
O kentten olmak biraz
Sahibolmak
Paylaşmak mı

Köprüleri paylaşıyorum ilk kez
Saat kulesini sizinle
Yangın kulesini
Yaşamak alevleniyor içimde
Bir kül olan içimde
Sanki yarını tutuyorum
Elimle

Hüzünsüz geldim kente
Tranvaya binebilirim hüzünsüz otobüslere
Canım isterse adalara gidebilirim hüzünsüz
Canım isterse boğaziçine
Erguvan dallarında bir hüzün görürseniz
Benden uçmuş bir renk sanmayın
Kağıtlarıma yazılmış bir kere
—Hüzünsüzüm—
Yanında getirilmiş birşeyi yok diye

Ben dönebilmek için memleketime
Yararlı çalışmış bir SAYGIN diye
—Savaşçıların verdiği mesleğimde—
Drahoma sahibi bir Bozema olacağım
Karanlıklar bitti tan ağarıyor
SAYGIN bir insan olarak çıkacağım güneşe
Doğacak çocuklarıma
Bu günlerden söz etmiyeceğim
Bir kutuda kalacak onlar
Bırakılmış evlerin sandık odalarında

Yeni bir gün bařlıyor
G naydınım İstanbulda
Bir gülümseme doldurmuř   im
Hiç birşey yok hiç birşey olmamıř gibi
Bakıyorum insanlara duvarlara sokaklara
Unutuyorum bütün geçmiřimi
Saygılar İstanbula

İKİNCİ GÜNÜ

(Sabah oldu akşam oldu
Birinci gün bitti)

TEVRAT

I

'Sabaha kalktım dinlenmiş
Bir güzel gerindim
Salıncakta kolan vurur gibi
Baktım bizim kızlar giyinmiş
Halima bir erik baharı gibi neşeli
Dün ağlayan o değilmiş
Helena ondan deli
Bir erkek tavuskuşu yanında hiç kalır
Süslenmiş

Yıkandım şöyle bir sabunla
Mis sabunla kokulu sabunla
Çiçekci dükkanlarında dolaştım
Sular sıcak sular soğuk sular ılık
Bir daha geldim dünyaya

Bekliyorlardı indik kahvaltıya
Açlık çekmeyenler ne bilir
Ne güzeldir kızarmış ekmek kokusu
Sıcak yumurta kokusu
Peynir kokusu salam kokusu
Hiçbir yumuşaklık tereyağı değildir
Onca açlıktan sonra
Sıcak bir çayın kokusu
Ve gülen bir yüzden daha güzeldir
Çilek reçelinin duruşu

Bizi almaya gelenler bir kadınla bir erkek pazarlığı onlar bitirdiler.

Çocukluğumuz sabahla büyür
 Haremlerden gelmiş bizlere ipek
 Osmanlı sarayına çinden
 Şimdi beni giydiriyorlar
 Düşünüyor musunuz ne demek
 Çocukluğa dönmek —bayramlara—
 İpek çamaşırlar giysiler alınırken
 Aynalar için sevinmek

Sonra resimler çekinmek
 Gerekli belgelere
 Parlak kağıtlarda görünmek
 Kağıtların aynasında
 Bir daha silinmeden
 Zamanı durdurmak demek

Aldıklarımız kaç zloti eder bilmiyorum
 Kambiyo duvarları buzlu cam
 Bütün kağıtları imzalıyorum
 Sonra saçlarım fırçalanıp taranıyor
 Her yanı ayna dükkanların
 Kendime bakıp bakıp
 Gülemiyorum

SONUNDA KENDİM

Bedelimi ödeyeceğim kendime
Gümüş drahomalar halinde
Ödünç alınmış bir boşlukta
Dolu geçen günlerle
Ödünç alınan zamanı
Kendime ödeyeceğim

Bir martı bu kıyılara uçarak adımı yazacak
Bir kargoluk eylencelerde bilecekler ismimi
Öğlen saatleri Galatasaray meyhanelerinde beni
konuşacaklar

Güzel olduğumu yeni geldiğimi
Kadın simsarları otel katipleri bilecekler

Beni insan bildiklerini ödeyeceğim onlara
Beni aşağılamadan horlamadan sevişlerini
ödeyeceğim

Her şeyi kendime ödeyeceğim
Bıkmadan

Haremimde kırk kadın bulunan bir padişah
gibiyim

Kırk erkeğim var şimdiden
Belki Fenikeden geldim belki İskenderiyeden
Öyle sıcağım güneşliyim ilkelim
Hükmederim yumuşaklıklara
Bütün boşlukları dolduran kendimle
Aynalarda yataklarda bir benim

ANILAŞMAK

Gözlerimden yaş akmaz artık
İçlenme duygulanma ne imiş
Şaşırtan bir şey mi var insanları

Dokunuyorum onlara elimle
Kimdir nedir anlamam
Kımıldanıp gidiyorlar
Utanma gizlendi karanlıklara —niye—

Üstüste çekilmiş resimler
Her şeyin içinde gülüyorum
Onlar mı benim içimde
Ben mi onlardayım

Meyvayı dalından balığı sudan ayırdılar
Ben bir küçük tohum gibi kalacağım
Ha bir atom çekirdeği
Ha dünyalar

Belki de bir anıyım
Bir gün yaşıyacağım

FRANSIZ UYRUKLU PİYER

Fransız uyruklu Piyer, odama hep başka biriyle girer. Lacivert kadife perdeleri, mavi tül-leri, konsolun arkasını karyolanın altını, gard-robun içini, her gelişinde bir şey kaybetmiş gibi arar. Ağır kokular döker yataklara. Hazaren sandalyelerde bir cokey gibi tüner. Kırmızı fa-nuslu lambaların ışığında soyunuşumu, seviş-memi izler.

Yukarı akan bir ırmak görmüş gibidir
Gözleri üstümde
Lacivert saten çarşafların üstünde
Baş ve ayak ucumdaki kesme aynaların üstünde
Ben se küçük bir zaman parçasıyım
Gerilerde kalan biriyle
Belki de bir kupa ikilisiyim
Kiminle sevişirsem sevişeyim beklenen biri var
Sürüye katılmak isteyen bir kuş gibiyim
Ben hep benim olmayan bir şeyim

Yalnızlık bir tanbur sesi gibidir
Belki de bir neydir üflenen
Konyak kokulu bir ağızdan söylenen
Sevgi sözleri gibidir
Beni daha çok yalnızlığa iten
Dalgalarda kaybolmuş birinden
Kıyıya vuran bir kasket gibidir
Birini düşünmem

Bitiyor mu dersiniz bir şeyler
Eksiliyor muyuz
Yoksa artan çoğalan birşey mi var
Saksıya dökülen su gibi
Ya da temizlenmemiş bir palet gibi
Kuru renkler gibi duruyor düşünceler
Bir tûr geriye dönük yaşamak mıdır
Böyle kirli geceler

Müşterilerim içinde Piyeri severim
Benimle yatmadığı için belki de
Belki de herkesten çok para bıraktığı için
Şimdi git banyonu yap diyecek yine
Bir daha girme içeriye diyecek
Ben hep benim olmayan şeylerim
Onun için Fransız uyruklu Piyeri
Severim.

W. M (FUTBOL)

Maça gittim bu gün İskender Fehmi beyle
Eski Roma bayramları gibi
Hanı benim hiç gitmedi im Roma/bayramları
gibi
İstanbulda seyretti im ilk ma  bu benim
Oynayanları görüyorum tek tek kendi yüzümle
Kendimi koyuyorum onların yerine
Onların yüzlerine benim yüzümü koyuyorum
Alanlar bir aynadır belkide

Poyrazdan esen bir açık olabilir miyim
Bir sel gibi akabilir miyim alanlarda
Biliyorsunuz ben r z  rları sevmiyorum
Sakinim esmeyen kendi içinde bile
Açıklar akıyor kendi yüzlerine
Sular dönüyor kendi haline

Hep içi olan şeyler düşünmüşümdür
Dışları olmayan
İnsanlar düşünmüşümdür dışları olmayan
Yüzler düşünmüşümdür profilsiz cephesiz
Kapısız duvarsız evler düşünmüşümdür
Arsalar düşünmüşümdür bir yerde başlayıp
bitmeyen

Sisler içinde yürür gibi
Kendi yüzümle gördüm içleri

Oynayamam onlar gibi
Hünerli olamam
Benim sevdiğim acemilik
Dış çizgileri olmayan
İçlik
Dış çizgili ve kalındır
Hünerlilik

Yaşantıma ortadan başlamayı ne kadar
isterdim

Her iki yana açık bir yol gibi
Bir Haf hattı gibi takımda
Çocukluğumu her akında baştan çizerdim
Bir pas umut gibi ileriye
Gene de teklenir yalnızlanırdım
Belki benzerdim kaleciye

Bütün hücumlar ona yapılacak
Senden olanlar istedikleri kadar savunsunlar
Bir gol yediğinde yalnız kalacaksın
Çekip gidecekler yalnız kalacaksın
Bu direklere ağlara tutsak
Oyun hep önünde oynanacak
Benim gibi duracak benim gibi bakacaksın
Bir Romalı Gladiyatör gibi
Ayakta alkışlanacak yalnızlığın
Sen kendinle kalacaksın
Sevmediğin nefretinle

Yazık sana İskender Fehmi bey
Bu heyecan bu hırs niye

BİR SABAH ERKEN

Sessizliğin şarkısında
Deniz tohumu kayıklar
Zaman sızıyor
Kıyıda bir bankta —Bebek kentin küçük hali—
Sanki Svinojissi'deyim
Uzun mendireğin burnunda

Yapraksız çiçek veren dikenler gibi
Zaman sızıyor
Büyümesini görüyorum ağacın
Ölümle yaşamaya başlamak
Acılık ve karanlıklar içinde
Gelişen yalnızlık

Güneşin zili yavaş yavaş çalıyor
Erken saatlerde seviyorum kıyıları
Boyaların dirilişini görüyorum
Kendimden çıkıyorum
Bir balık sudan başını çıkarmış gibi dışarı

Hiç birşey alınmaz aslında
Giden yaşatımız gümüşe altına vurulmadan
Bir anlam gibi şu temiz hava da olmasa
Bıkıp usanacağız
Korkuyla

Günlerden salı. Sah günleri başka bir bağımlılık içindeyim. Özgür görünüşüme aldanmayın siz. Fethanet hanımlarla buluşuyoruz. Büyükderede deniz üstünde bir meyhane var. Orada toplanıp o gün denizden ne çıkmışsa hepsinden tadıyor ve bol bol içiyoruz.

Sonra herkes dağılıyor. Biz Fethanet hanımla Bebek'teki evine dönüyoruz. Egemen olmak yakışıyor ona —erkekler gibi—

Evet kürkümü de bu takıları da o verdi. (Banyosunu hiç sevmiyorum bir duvarı ayna)

SALKIMSÖĞÜT

Camdan görünen salkımsöğüt
Su içmeye gelen kuşlar gibisin
Yumuşak yapraklı tüylerinle

Hep içimde salkımsöğüt
Bir kanat çırpıntısı kalbimde
Başegmişim her şeye
Aynalara soymuşlar beni
—Sen suların aynasında yine—
Ağır gözlerimi kapatıyorum
Bebekleri kocaman taş
Yitirilmiş bir şeyler var içimde

Ben ben deęilim
Kimsenin tanıdığı ben değilim
Ellerinizin uzandığı ben değilim
Benzedim salkımsöğüde bu evde
Sankilere gibilere
Belki de ben yaşıyan değilim
Seviyorlar beni çok nedense

Bir jiletin mavilięidir gözlerimde
Kara saçlarım bir felaket bulutu sanki
Göz yaşlarımı sildiğim
Pembe karanfiller açar yüzümde
Artık karanfilleri de sevmiyorum
Kıvrımları bir aldatış içinde
Şimdi ben bir salkımsöğütüm
Fethanet hanımın evinde

Kendim olmayan bir kadını
Erkeklerin kadınların elinde
Neden severler sıcakları paylaşmayı
Kendi olmayan biriyle
Karşı sırtlarda erguvanlar ne güzel
Erguvan renginde

Bozema'nın öyküsünün bundan sonrası yok.
Belki bitti.
Bitti demeye bitirebilirsek bir şeyi.

İÇİNDEKİLER

Sunu/5

Yılgı Treni/9

Kamp Günleri/11

Kamp Girişine Yazmışlar «Çalışma
Özgürlüktür/16

Tanrıya Şükür/18

Aş Odaları/20

Cezalıyım/22

Oda Arkadaşlarım/24

Aynalara Bakmak/27

Despina/31

Bir Sabah/35

Üçüncü Arkadaşım Parisli Odette/38

Hep Eksiliyoruz/41

Gerçekten Sevebilsen Birisini/46

İlh Haberler/48

Kristal Kahkahalar/50

Yarın Olmayan/51

İstanbulum Günaydınım/55

İkinci Günü/60

Sonunda Kendim/64

Anlaşmak/66

Fransız Uyruklu Piyer/68

W. M (Futbol)/71

Bir Sabah Erken/74

Salkımsöğüt/77

POLONYA'DAN KADINLAR

MUHTEŞEM SÜNTER

Şiir

Biz burada kadınların kamp öykülerini, İstanbul anılarını yansıtmaya çalışmadık. Dinlerine ve tarihlerine düşkün Polonyalı kadınları savaşın ne hale getirdiğini anlatmaya çalıştık. Ereğimiz olaylar karşısında şiiri aramak oldu.

ÖNEMLİ NOT:

Bu kitap basılı fiyatının üzerinde satılamaz.

175 Lira